

TÁC ĐỘNG CỦA CÁC LỢI ÍCH NHÓM VÀ CÁC NHÓM LỢI ÍCH ĐỐI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN XÃ HỘI Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

NGUYỄN TRỌNG CHUẨN *

Tóm tắt: Bài viết phân tích tác động của các lợi ích nhóm và các nhóm lợi ích đối với sự phát triển ở Việt Nam. Theo tác giả, lợi ích đóng vai trò động lực thúc đẩy con người hoạt động nhưng không phải lợi ích nào cũng đóng vai trò thúc đẩy sự tiến bộ xã hội. Chẳng hạn, đó là lợi ích quốc gia dân tộc hẹp hòi, lợi ích của các tôn giáo cực đoan. Tác giả cũng cho rằng, nhóm lợi ích là nhóm người có chung mục đích hành động và cố gắng sử dụng các biện pháp khác nhau để đạt được thành công trong lĩnh vực hoạt động của các nhóm; sự hình thành các nhóm lợi ích trong xã hội là hết sức tự nhiên.

Từ khóa: Lợi ích; lợi ích nhóm; nhóm lợi ích; phát triển xã hội.

1. Ngay từ thời cổ đại Hy Lạp, nhà bách khoa Aristotle đã sớm nhìn thấy vai trò, động lực của lợi ích trong việc thúc đẩy con người hành động. Nhiều thế kỷ sau ông, nhà bách khoa người Đức Hegel trong khi nghiên cứu và giảng dạy về triết học lịch sử cũng đã chỉ rõ vai trò to lớn của lợi ích trong tiến trình đi lên của lịch sử các dân tộc, do vậy ông khẳng định rằng, “những lợi ích thúc đẩy đời sống của các dân tộc và các cá nhân”⁽¹⁾.

Các nhà sáng lập chủ nghĩa Mác đã nhận ra vai trò quan trọng của lợi ích trong cuộc sống của con người. Ngay từ tháng 4 năm 1842, trong bài viết *Những cuộc tranh luận về tự do báo chí và về việc công bố các biên bản của hội nghị các đảng cấp*, C.Mác từng viết “tất cả cái gì mà con người đấu tranh để giành lấy, đều dính liền với lợi ích của họ”⁽²⁾.

Những khẳng định trên đây của các vĩ nhân Aristotle, Hegel và C.Mác không chỉ đúng đối với quá khứ, mà còn đúng với cả hiện tại trong tiến trình lịch sử nhân loại. Từ xưa đến nay, trong tất cả các giai đoạn lịch sử của xã hội loài người, lợi ích vật chất luôn luôn đóng vai trò cực kỳ quan trọng. Lợi ích không chỉ thỏa mãn nhu cầu sống còn hằng ngày của con người, mà còn có tác dụng thúc đẩy sự tiến bộ của văn minh nhân loại và sự đi lên của lịch sử. Đúng như Ph.Ăngghen đã viết: “Cái gọi là lợi ích vật chất không bao giờ có thể xuất hiện

(*) Giáo sư, tiến sĩ, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam. Nghiên cứu này là một phần trong Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Nhà nước KX.02.15/11-15.

⁽¹⁾ Гегель (1937), *Сочинения*, т.V. Москва, с.9.

⁽²⁾ C.Mác và Ph.Ăngghen (1995), *Toàn tập*, т.1, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.109.

trong lịch sử với tính cách là những mục đích độc lập, chủ đạo, nhưng bao giờ cũng phục vụ một cách tự giác hoặc không tự giác cho cái nguyên tắc *đang dẫn đường cho sự tiến bộ của lịch sử*⁽³⁾.

Lợi ích đóng vai trò *dẫn đường* quan trọng như vậy là vì, trong tiến trình lịch sử của nhân loại “chính *lợi ích* là cái liên kết các thành viên của xã hội”⁽⁴⁾ lại với nhau và những “con người độc lập chỉ liên hệ với người khác thông qua cái nút là *lợi ích*”⁽⁵⁾. Điều đó có nghĩa rằng, trong mọi hoạt động của mình, mọi người đều nhằm đến một cái chung là lợi ích.

Tuy nhiên, trong xã hội có rất nhiều loại lợi ích khác nhau, bởi vì nhu cầu của con người là rất nhiều, tùy thuộc vào điều kiện sống, vào trình độ phát triển của xã hội và vào khả năng đáp ứng các nhu cầu ấy bằng các loại lợi ích khác nhau. Một xã hội kém phát triển thì nhu cầu của con người là rất đơn giản, do vậy mà số lượng các nhu cầu cũng không nhiều. Trái lại, khi số lượng các nhu cầu của con người tăng lên mà xã hội đủ sức thoả mãn được các nhu cầu ấy thì có nghĩa là xã hội đã đạt đến trình độ phát triển nhất định nào đó.

Chúng ta đều biết, khi mọi người trong xã hội mới chỉ đang cần ăn no, mặc ấm thì nhu cầu của họ rất khác với lúc mọi người cần được ăn ngon, thích mặc đẹp. Tăng tiến hơn nữa, con người cần đến các phương tiện sinh hoạt nhiều mặt; từ các phương tiện đi lại cho đến những nhu cầu tinh thần đa dạng và ở

trình độ ngày một cao. Do vậy, để thoả mãn nhu cầu ở các trình độ khác nhau và ngày càng cao như vậy thì cần phải có nhiều cách đáp ứng khác nhau. Từ đó mà có nhiều loại lợi ích khác nhau và có rất nhiều cách phân loại lợi ích. Dễ thấy nhất, gần gũi nhất và cũng thường gặp nhất là lợi ích vật chất và lợi ích tinh thần; lợi ích trước mắt và lợi ích lâu dài; lợi ích cục bộ và lợi ích toàn cục; lợi ích riêng và lợi ích chung; lợi ích cá nhân và lợi ích tập thể nhỏ hoặc lợi ích tập thể lớn; lợi ích kinh tế và lợi ích chính trị; ở tầm cao hơn và xa hơn là lợi ích quốc gia và lợi ích toàn nhân loại, v.v..

Khi chúng ta thừa nhận rằng, lợi ích đóng vai trò động lực, vai trò thúc đẩy con người hành động thì đồng thời cũng cần lưu ý rằng, không phải lợi ích nào cũng đều đóng vai trò thúc đẩy sự tiến bộ của xã hội hay thúc đẩy lịch sử các dân tộc đi lên. Trái lại, có không ít những trường hợp lợi ích, nhất là lợi ích nhóm và lợi ích các tập đoàn, các tổ hợp quân sự và chính trị, đã cản trở sự phát triển và thậm chí còn tàn phá cả cơ sở hạ tầng lẫn kiến trúc thượng tầng của xã hội, kéo lùi lịch sử. Điển hình về mặt này là lợi ích dân tộc hẹp hòi của những tập đoàn cầm quyền độc tài, chuyên chế muốn làm bá chủ thế giới bằng con

⁽³⁾ C.Mác và Ph.Ăngghen (1995), *Toàn tập*, t.1, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.686.

⁽⁴⁾ C.Mác và Ph.Ăngghen (1995), *Toàn tập*, t.2, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.183.

⁽⁵⁾ C.Mác và Ph.Ăngghen (1995), *Toàn tập*, t.2, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.172.

đường chiến tranh xâm lược, bằng chiến tranh huỷ diệt để thôn tính các dân tộc và các quốc gia khác mà nhân loại đã từng được chứng kiến suốt nhiều thế kỷ vừa qua và cả trong giai đoạn hiện nay. Lợi ích quốc gia dân tộc hẹp hòi và lợi ích của các tôn giáo cực đoan, thậm chí vô cùng tàn ác đang đẩy nhiều quốc gia, khu vực rộng lớn, vào vòng xoáy của bạo lực triền miên. Sự tàn phá các cơ sở vật chất, trường học, bệnh viện, các cơ sở thờ tự tôn giáo do chiến tranh giữa các nước, do nội chiến, thù hằn tôn giáo hiện đang diễn ra tại châu Phi, Trung Đông, các nước Ả rập hoặc các khu vực khác trên khắp thế giới thực sự ghê gớm chung quy lại đều xuất phát từ các lợi ích khác nhau, trong đó đặc biệt là lợi ích chính trị và lợi ích kinh tế của các nhóm hay các tập đoàn lợi ích khác nhau.

Bên cạnh đó, nếu xét riêng trong nội bộ một quốc gia thì lợi ích cục bộ của một tập đoàn cầm quyền chuyên chế và độc đoán cũng cản trở đáng kể sự phát triển của quốc gia dân tộc đó. Lợi ích của một chế độ toàn trị tại một quốc gia chắc chắn sẽ phá vỡ những cơ sở nền tảng của thể chế dân chủ, kìm hãm tự do của con người, do vậy sẽ là trở lực vô cùng lớn đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của quốc gia đó.

Khi chúng ta thừa nhận rằng, “chính *lợi ích* là cái liên kết các thành viên của xã hội” và “con người độc lập chỉ liên hệ với người khác thông qua cái nút là *lợi ích*” thì đồng thời cũng phải thấy rằng “cái liên kết” hay sự “liên hệ” ấy

trong không ít trường hợp có thể chứa đựng mặt có lợi lẫn có hại, có cả cái tốt lẫn cái xấu. Đó cũng là một trong những nguyên nhân làm cho xã hội hình thành các nhóm lợi ích khác nhau, thậm chí đối địch nhau quyết liệt rất khó có thể điều hoà. Điều này làm cho sự hình thành các nhóm lợi ích trong xã hội trở thành tất yếu khách quan của lịch sử, dù cho ai đó không muốn điều ấy.

Tuy nhiên, trong thế giới đương đại, sự nở rộ của các loại lợi ích và các nhóm lợi ích song hành với sự phát triển của kinh tế thị trường và sự phân tầng, thậm chí cả sự phân cực của xã hội. Trong một xã hội mà mọi thứ đều được phân chia bình quân, tất cả đều được cào bằng, và nhất là khi nền dân chủ bị hạn chế hoặc mất dân chủ, thì các loại lợi ích và số lượng các nhóm lợi ích là không nhiều thậm chí còn bị cấm đoán. Do vậy, trong mọi vấn đề của một xã hội như vậy đều sẽ không có sự tranh luận, phản biện trung thực mà chỉ có “sự đồng thuận cưỡng bức”, “sự đồng thuận hình thức” bề ngoài, sự đồng lòng giả tạo, còn bên trong lại chứa chất những bất đồng âm ỷ và cả những mâu thuẫn không hề dễ giải quyết. Có thể coi đây là một trong những nguyên nhân đã dẫn đến sự trì trệ và sự chậm phát triển của nhiều xã hội ở nhiều châu lục hiện nay. Điều này cũng đã thể hiện rõ nhất trong thời kỳ kinh tế tập trung, bao cấp giai đoạn trước đổi mới và ở cả các nước trong cộng đồng xã hội chủ nghĩa trước đây.

Sự thật lịch sử đã minh chứng một cách thuyết phục cho luận điểm coi “những lợi ích thúc đẩy đời sống của các dân tộc và các cá nhân” và lợi ích “bao giờ cũng phục vụ một cách tự giác hoặc không tự giác cho cái nguyên tắc đang dẫn đường cho sự tiến bộ của lịch sử” của Hegel và Ph.Ăngghen đã được dẫn ra ở trên. Vì vậy, nếu một xã hội bị cai trị bởi những người coi thường *lợi ích chính đáng* của con người và của toàn xã hội, dù là lợi ích trước mắt hay lợi ích lâu dài, hoặc chỉ chú ý đến lợi ích trước mắt mà quên đi lợi ích lâu dài, thì đều phải trả giá, thậm chí là giá rất đắt bằng cả vận mệnh của chế độ vì đã làm triệt tiêu động lực thúc đẩy sự phát triển. Những người như vậy là những người thiên cận đúng như điều mà J.S.Mill đã từng nói ngay từ năm 1861: “Bất cứ ai cũng có lợi ích hiện tại và lợi ích lâu dài, và người thiên cận là người chăm lo cho lợi ích hiện tại mà không chăm lo cho lợi ích lâu dài”⁽⁶⁾. J.S.Mill viết trong tác phẩm *Chính thể đại diện* (1861) rằng, việc đánh giá “ảnh hưởng của chính thể lên an sinh của xã hội không thể được xem xét hay đánh giá bằng cách nào khác hơn là căn cứ vào toàn bộ lợi ích của con người”⁽⁷⁾. Nếu như xã hội coi thường lợi ích chính đáng của tất cả các thành viên của mình hoặc chỉ quan tâm đến việc bảo vệ lợi ích cho một tầng lớp thiểu số, của một nhóm người nào đó giàu có hơn hoặc có thế lực hơn, thì nhất định, dù sớm hay muộn, xã hội đó cũng sẽ xảy ra sự xung

đột lợi ích nghiêm trọng, tất nhiên xã hội đó sẽ không thể nào có sự đồng lòng, đồng thuận, sự đoàn kết, nhất trí để thúc đẩy sự phát triển.

Một xã hội trong thời hiện đại càng tạo lập được *sự cân bằng hợp lý, sự hài hoà và sự công bằng ở mức tối đa* về lợi ích, cả lợi ích trước mắt và lợi ích lâu dài, cho tất cả các thành viên của mình, kể cả cho các thế hệ tương lai, thì càng tạo được sự đồng thuận, đoàn kết nhất trí, càng huy động được trí tuệ, tài năng sáng tạo và sự nhiệt tình của họ phục vụ cho công cuộc phát triển. Cho nên, sự phù hợp, sự hài hoà giữa lợi ích riêng và lợi ích chung; giữa lợi ích cá nhân và lợi ích cộng đồng; lợi ích giữa các thế hệ; giữa lợi ích trước mắt và lợi ích lâu dài của toàn thể xã hội sẽ có ảnh hưởng rất lớn đến sự phát triển xã hội.

Nói rộng ra để cho xã hội có thể phát triển lành mạnh và bền vững thì “cần ra sức làm cho lợi ích riêng của con người cá biệt phù hợp với lợi ích của toàn thể loài người”⁽⁸⁾. Trong xã hội còn có sự phân chia các đẳng cấp, các giai tầng và nhất là các giai cấp đối địch như hiện nay thì việc điều hoà, điều tiết và cân bằng các lợi ích để cho mọi người cùng thoả mãn là điều vô cùng khó khăn nếu không nói là chưa thể. Song, chính đó

⁽⁶⁾ J.S.Mill (2008), *Chính thể đại diện*, Nxb Tri thức, Hà Nội, tr.198.

⁽⁷⁾ J.S.Mill (2008), *Chính thể đại diện*, Nxb Tri thức, Hà Nội, tr.64.

⁽⁸⁾ C.Mác và Ph.Ăngghen (1995), *Toàn tập*, t.2, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr.199-200.

lại là điều mà từ xưa đến nay các vĩ nhân cũng như toàn thể nhân loại mong ước và hướng tới. Đó cũng sẽ vừa là động lực thúc đẩy xã hội phát triển và vừa là tiêu chí đánh giá sự phát triển của xã hội.

2. Như trên đã nói, sự hình thành các nhóm lợi ích trong xã hội đương đại là một tất yếu khách quan của lịch sử, dù cho có ai đó không muốn điều ấy diễn ra hoặc cũng không mong muốn nó tồn tại.

Nếu hiểu *nhóm lợi ích là nhóm người có chung quan điểm, lý tưởng, có chung mục đích hành động và cố gắng sử dụng các biện pháp khác nhau để đạt được thành công trong lĩnh vực hoạt động của nhóm mình* thì việc hình thành các nhóm lợi ích trong xã hội là hết sức tự nhiên. Chính các nhóm lợi ích “liên kết các thành viên của xã hội”, gắn kết họ lại với nhau, qua đó hình thành các cộng đồng lớn hơn để hình thành nên xã hội. Không thể có một xã hội tốt nếu các cộng đồng lớn hay nhỏ, các nhóm lợi ích khác nhau luôn luôn đối đầu với nhau, luôn luôn chống lại nhau và nhất là luôn luôn tìm mọi cách để triệt hạ lẫn nhau.

Trong các xã hội đương đại, kể cả ở nước ta, các nhóm lợi ích khác nhau, bên cạnh sự hợp tác chân thành để cùng nhau thành đạt, cùng nhau phát triển, thì sự đố kỵ lẫn nhau của nhiều nhóm cũng không kém phần quyết liệt. Cùng với các nhóm lợi ích hợp pháp, nhóm lợi ích tích cực có đóng góp quan trọng và rất hiệu quả vào sự phát triển của xã hội, của đất nước thì cũng đang có không ít

nhóm lợi ích bất minh, nhóm lợi ích tiêu cực. Vì vậy, không thể và nhất là không nên nói chung chung rằng chúng ta chống các nhóm lợi ích và phải triệt tiêu lợi ích nhóm. Đây là vấn đề hết sức nghiêm túc, cần phải hết sức rõ ràng và song phẳng về mặt lý luận. Việc hình thành các nhóm lợi ích là tất yếu khách quan, sự tồn tại của lợi ích nhóm tích cực và chính đáng cũng là một tất yếu khách quan cần phải được xã hội chấp nhận. Các nhóm lợi ích hợp pháp, tích cực tìm cách thu lợi cho nhóm đó nhưng không gây hại cho người khác, cho nhóm khác; không làm trái pháp luật và được pháp luật thừa nhận; không đi ngược lại và không chống lại lợi ích cộng đồng, lợi ích của đa số là lợi ích của dân tộc nếu chúng thành đạt sẽ đóng góp quan trọng cho sự phát triển chung của đất nước.

Nếu như các nhóm lợi ích tích cực, hợp pháp, chân chính hoạt động tốt, có hiệu quả và thành công với tôn chỉ và mục đích của mình thì ngoài những đóng góp về mặt kinh tế, thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội sẽ có đóng góp quan trọng khác không thể tính bằng vật chất, bằng tiền tài được - đó chính là những đóng góp ý kiến vào việc xây dựng, hoạch định, hoàn thiện, ngăn chặn các lỗ hổng, những bất cập, sửa đổi, bổ sung các chủ trương, các chính sách quan trọng; vào việc quản lý xã hội thông qua sự phản biện mang tính xây dựng. Nếu các cấp quản lý xã hội nước nhà hiện nay thực sự cầu thị, biết lắng

nghe, biết chất lọc các ý kiến có giá trị thì chắc chắn sẽ không có tình trạng các quyết định, các nghị định, các chính sách hay chủ trương xa rời thực tế, mâu thuẫn lẫn nhau, có lợi cho một ai đó nhưng lại gây thiệt hại hoặc bất lợi cho số khác và không khả thi khi đưa ra chưa ráo mực đã phải rút lại như đã xảy ra trong thời gian vừa qua.

Vì vậy, thứ lợi ích nhóm và nhóm lợi ích mà chúng ta kiên quyết phải xoá bỏ chính là các nhóm lợi ích và lợi ích nhóm tiêu cực, nhóm lợi ích bất minh, nhất là các nhóm lợi ích hình thành nên từ sự liên kết, câu kết của những người nắm quyền lực các cấp khác nhau với các thế lực khác nhau ngoài xã hội đang làm trái pháp luật, chống lại luật pháp; lợi dụng các kẽ hở của pháp luật, lợi dụng địa vị trong các cơ quan công quyền để thực hiện những phi vụ bất minh, để tham nhũng đang tràn lan khắp cả nước trên mọi lĩnh vực kinh tế - xã hội. Đánh rằng, việc pháp luật để tồn tại những kẽ hở cho các nhóm lợi ích khác nhau có thể lợi dụng là điều rất đáng trách của cơ quan lập pháp. Song, nếu đem so sánh số những kẽ hở để có thể lách đó với những hành vi trắng trợn cố tình vi phạm luật pháp của các nhóm lợi ích bất minh, các nhóm lợi ích tiêu cực đang tồn tại thì chỉ là số rất nhỏ.

Để ngăn ngừa sự hoành hành của các nhóm lợi ích bất minh, tiêu cực trước hết mọi thứ phải thật minh bạch, phải công khai ở mức tối đa có thể, phải dân chủ thực sự để mọi người có thể phản biện một cách xây dựng và không kém

phần quan trọng là phải ngăn chặn bằng được sự câu kết giữa *người nắm quyền lực chính trị các cấp nhưng thoái hoá và nhóm lợi ích có sức mạnh kinh tế*.

Sự câu kết giữa hai thế lực, hay hai nhóm lợi ích này, từ xưa đến nay luôn là thảm hoạ đối với sự phát triển của mọi quốc gia nhất là khi nó đạt đến mức đủ sức chi phối chính sách vĩ mô. Trong điều kiện của nước ta hiện nay, sự câu kết này không những gây nhức nhối trong nhân dân, đang thử thách niềm tin của mọi người mà cũng đang là thách thức đối với quyền lực quản lý của các cơ quan công quyền các cấp. Những đoàn xe vua, những vụ phá rừng ngay cạnh các trạm kiểm lâm quản lý rừng, khai thác khoáng sản không phép, chở hàng nghìn tấn than không phép bán ra nước ngoài, buôn lậu nhưng công khai qua các trạm kiểm soát liên ngành giữa ban ngày lọt qua các trạm kiểm tra hoặc đơn giản như xây nhà không phép, sai phép, v.v. là gì nếu không phải là có sự móc ngoặc, ăn chia, sự làm luật giữa các nhà chức trách nắm quyền lực với các nhóm làm kinh tế?

Không khó khăn lắm để chỉ trúng mắt, vạch trúng tên những nhóm lợi ích lớn hơn như trong lĩnh vực thu hồi đất đai; trong lĩnh vực tiếp nhận đầu tư; lĩnh vực các công trình xây dựng cơ bản và giao thông lớn cấp quốc gia; lĩnh vực cấp phép khai thác tài nguyên, cấp phép xây dựng thủy điện tràn lan, cấp phép chuyển đổi mục đích sử dụng cái gọi là “rừng nghèo kiệt”; lĩnh vực ngân hàng, tài chính, thậm chí cả trong các lĩnh vực

đầu tư cho y tế, giáo dục, đặc biệt là việc thành lập các doanh nghiệp sản xuất của các quan chức đương nhiệm, v.v..

Tình trạng cán bộ “lót ổ” trước khi nghỉ hưu đã tranh thủ ký duyệt các dự án tiền tỷ rồi ngay sau khi nhận quyết định nghỉ hưu đảm nhiệm chức vụ quan trọng trong dự án đã ký không phải là hiếm. Còn tình trạng trước khi nghỉ hưu, các giám đốc sở, ngành hay các cơ quan nghiên cứu khoa học tranh thủ đề bạt hàng loạt người vào các chức danh khác nhau vừa để “lấy ơn” trước mắt, và có lẽ cũng vừa để hưởng ân huệ về sau càng không phải hiếm trong thời gian vừa qua. Đây là một trong những lý do rất quan trọng góp phần giải thích vì sao người trong biên chế các cơ quan nhà nước thì nhiều mà người làm được việc thì rất hạn chế và vì sao kêu gọi cải cách hành chính liên tục nhưng không có sự tiến triển đáng kể nào. Chính kiểu “kinh doanh tổ chức nhân sự” này của các nhóm lợi ích bất minh là nguồn gốc của quốc nạn tham nhũng, của tình trạng lãng phí quá lớn đang tạo nên nguy cơ gây một ruồng các cơ quan công quyền, các doanh nghiệp nhà nước vốn được coi là xương sống của nền kinh tế quốc dân. Có thể kể ra vô số những lĩnh vực có các nhóm lợi ích như vậy.

Đây là loại những nhóm lợi ích tiêu cực đang làm mất lòng tin của dân đối với sự quản lý của Nhà nước và sẽ cản trở rất lớn đối với sự phát triển của đất nước ta, kéo lùi sự phát triển thậm chí là huỷ hoại cả những gì đáng lẽ chúng ta phải để lại cho các thế hệ mai sau.

Không phải ngẫu nhiên mà ông bộ trưởng Bộ Tài nguyên và Môi trường Nguyễn Minh Quang tại phiên chất vấn của Ủy ban Thường vụ Quốc hội chiều ngày 20 tháng 08 năm 2013 đã phải nói lên rằng, “đừng đào bới nhiều quá” nữa vì đào bới quá nhiều nhưng cả nhà nước và cả người dân có được lợi gì đâu mà hậu quả thì rất lớn⁽⁹⁾! Không ít nhóm lợi ích đang vừa làm giàu trên lưng của thế hệ hôm nay, vừa vay mượn, nhưng chắc là chẳng bao giờ họ có thể trả lại những tài nguyên đáng lẽ thuộc về các thế hệ mai sau. Loại nhóm lợi ích này cần phải bị loại bỏ triệt để, nhằm tạo điều kiện cho các nhóm lợi ích chân chính đang thật sự làm giàu cho đất nước bằng tất cả nghị lực, tài năng và khả năng, giúp họ có điều kiện phát triển vì lợi ích của đất nước và vì sự tiến bộ của dân tộc theo mục tiêu *dân chủ, tự do, công bằng, nhân văn, dân giàu, nước mạnh*.

Tóm lại, Cần nhìn nhận lợi ích nhóm và nhóm lợi ích một cách khoa học. Các nhóm lợi ích và lợi ích nhóm chân chính, tích cực luôn có tác dụng thúc đẩy mạnh mẽ sự phát triển và quản lý xã hội. Vì vậy, không nên vơ đũa cả nắm đối với các nhóm lợi ích. Tuy nhiên, không thể để cho lợi ích nhóm và các nhóm lợi ích tiêu cực, bất minh hoành hành cản trở sự phát triển của đất nước, huỷ hoại niềm tin của người dân đối với sự quản lý của Nhà nước, đối với sự lãnh đạo của Đảng.

⁽⁹⁾ Xem: Báo *Tuổi trẻ*, ngày 21 tháng 08 năm 2013, tr.3.

